

Permafrosten smelter raskere enn noen gang

VARMEREKORD: I 73 måneder på rad har temperaturen på Svalbard vært høyere enn normalen.

✂ Nina Haabeth, NTB scanpix ✉ redaksjoen@dagen.no

– Selv med en kald desember ser det ut til at får vi en ny, solid varmere rekord siden målingene startet i 1899, sier klimaforsker Ketil Isaksen ved Meteorologisk institutt.

Gjennomsnittsgarden for hele året ligger an til å bli ca. null grader på Svalbard lufthavn.

– Det er to hele grader høyere enn forrige rekord i 2006. Vanligvis snakker vi om tideler, understreker forskeren.

PERMAFROST

Helt ferske målinger viser at varmere rekorden i lufta også har store konsekvenser for permafrosten.

Om sommeren tiner det øverste jordlaget over permafrosten.

– Nå er det målt den største tinedybden noensinne, sier Isaksen.

– Oppvarmingen av permafros-

ten er størst nær overflaten, men som følge av de den kraftige temperaturstigningen i lufta registrerer vi nå oppvarming helt ned til 80 meter, sier han.

ØKT SKREDFARE

På grunn av den milde høsten har ikke bakken frosset til som normalt i september.

– Først i begynnelsen av november frøs bakken, og selv nå i november har det meste av nedbøren kommet som regn på Svalbard, sier Isaksen.

Forskeren understreker at hvis tinedybden øker dramatisk i årene som kommer, vil det få betydning for all infrastruktur, både bebyggelse, veier og vannledninger.

Geolog Odd-Arne Mikkelsen i NVE bekrefter at opptining av permafrost og høyere temperatu-

PERMAFROST

Fakta

Permafrost finnes oftest i områder der gjennomsnittlig årlig lufttemperatur er under -2 grader Celsius.

Permafrosten kan være rundt 100 meter dyp ved kysten og hele 400-500 meter dyp i høyreliggende områder.

KILDE: Norsk Polarinstituttets prosjekt Det arktiske system /NTB

rer i kombinasjon med økt nedbør øker faren for jord- og flomskred.

– Tidligere denne måneden så vi et eksempel på det. En ekstremnedbørsperiode utløste jord- og flomskred, sier Mikkelsen, som

SVALBARD: Permafrosten gjør at rør må legges over bakken. Hvis tinedybden øker dramatisk i årene som kommer, vil det få betydning for bebyggelse, veier og vannledninger. Foto: Tore Meek, NTB scanpix

er på Svalbard for å informere befolkningen om lokal snøskredvarsling for vinteren.

Etter den store skredulykken i desember i fjor har NVE tatt ansvar for varslingen i år.

– Når det blir varmere og våtere får vi nye utfordringer. Regn på snø gir umiddelbart større fare for snøskred, sier han.

MINDRE ISDANNELSE

De høye temperaturene har også konsekvenser for sjøisdannelsen i Arktis.

Isaksen forteller at sjøisen nor-

malt skal fryse til ganske raskt i november, men at store områder av Barentshavet og Karahavet i år fortsatt er isfritt.

– På denne tiden i november har det siden målingene begynte på slutten av 70-tallet aldri vært registrert så lite is, sier Isaksen.

Professor i Polar oseanografi Lars Henrik Smedsrud ved Universitetet i Bergen og Bjerknessenteret er på Svalbard for å holde kurs om isfrysing i Arktis.

Smedsrud forteller at det fortsatt er 3-4 grader i Isfjorden på vestkysten av Spitsbergen.

KUNST: Den jordanske kunstneren Adel Abidin står bak dette bildet som har preget mye av fasaden på Oslo S de siste tre månedene.

Foto: Adel Abidin

Kvinner reagerer på kjønns-kunst i Oslo sentrum

KJØNN: I tre måneder har et enormt bilde av seks menn i undertøy dekket mye av fasaden på Oslo Sentralstasjon. Kvinnenettverket Aglow Norge protesterer mot det de betegner som «meget pinlig». I et brev til Oslos ordfører, Marianne Borgen (SV), skriver nasjonalstyret i Aglow Norge at gjester fra Aglow i Ukraina til en konferanse i Norge i oktober reagerte sterkt på bildet i stort format på Oslo S.

Også norske Aglow-medlemmer reagerte på bildet som viser «menn i undertøy som sterkt markerte sitt kjønnsorgan, og som skapte tvil om hvorvidt de var

mann eller kvinne. Det er meget pinlig når dette er det første møtet med Oslo og Norge for både utlendinger og andre som ankommer hovedstaden», heter det i brevet til Oslos ordfører.

Konferanseansvarlig i Aglow Norge, Kristine Trulsrud Røren, sier til Dagen at reklamen er en del av det nye budskapet om å viske ut kjønnsforskjellene, at det er ikke så farlig hvilket kjønn man er og at man kan velge fritt.

– Vi kan godt kalle det forsøpling, sier Røren.

BARN OG UNGDOM

Bildet på Oslo S ble avduket 11. au-

gust i år, og hang oppe fram til 21. november.

Aglows nasjonale styre skriver at de også tenker på hvilket inntrykk bildet skaper hos barn og unge, og ønsker ikke at de skal bli ytterligere forvirret i denne tid hvor man er i ferd med å glemme at Gud skapte oss til mann og kvinne, og at vi skal være stolte og glade over kjønnsforskjellene!

– Vi er klar over at dette er i seineste laget til å protestere, siden tida ganske snart er ute for dette «kunstverket», og at det vil bli erstattet med noe annet. Men vi vil gjerne markere at dette ikke er måten å reklamere for en ny kjønnsi-

dentitet, eller mangel på sådan.

– Oslo er en flott by, og vi ønsker at alle som kommer dit skal få et koselig og flott inntrykk av byen og folk som bor der! Det ønsker sikkert du også, og de som har ansvar for det som skjer, heter det i brevet til ordfører Borgen.

Brevet ble postlagt for bare få dager siden, og Aglow har følgelig ikke fått noe svar fra ordførerkontoret i hovedstaden. Samlingen i oktober var en nasjonal konferanse med stort sett norske deltakere, men altså med noen inviterte gjester fra Aglow Ukraina.

Tor Weibye

AGLOW NORGE

Fakta

Aglow startet med fire kvinner i USA i 1967

Aglow arrangerer åpne, inkluderende kvinnemøter med livsnær undervisning, lovsang, vitnesbyrd og kreative uttrykk

I dag er det Aglow-grupper i omlag 170 land.